

AFET SOSYOLOJİSİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ

BEYPAZARI MESLEK YÜKSEKOKULU

ACİL DURUM VE YÖNETİMİ AFET PROGRAMI

LEYLA DERİN

8. Afetlere Yönelik Sosyal Hizmet Çalışmaları

Sosyal destek nedir?

Sosyal destek, "stres altında olan bir birey için, aile üyeleri, arkadaşları ya da meslek sahibi insanlardan oluşan önemli kişilerin yerine getirdiği fonksiyon" olarak tanımlanmaktadır (Tuncay, 2004).

Sosyal destek ile ilgili iki temel kavram (Tuncay, 2004);

- **Kendine saygıyı artırıcı yardımlar**
- **Elle tutulur pratik yardımlardır**

(Neuling ve Diğerleri 1988; Tufan 2000).

Tufan (1994; 2000) sosyal desteği dörde ayırır:

1. Duygusal sosyal destek.
2. Bilgi sağlayıcı sosyal destek.
3. Pratik sosyal destek.
4. Güvence veren sosyal destek.

Afet Çalışanları

“Bir afet sonrasında, afetin etkilediği bölgelerde hizmet verecek olan sosyal hizmet uzmanlarının ve diğer profesyonellerin afetin ruhsal etkilerinden korunmaları ve mesleki çalışmalarını etkili bir biçimde sürdürebilmeleri son derece önemlidir. Konuyla ilgili literatür, bunun sağlanmasında önemli bir kavram olarak psikolojik bilgilendirme (debriefing)” üzerinde durmaktadır. Dyregrov (1999)’a göre tarih boyunca insanoğlu, travmatik deneyimlerini kelimeler ve diğer dışavurum yolları ile ifade etmiştir. Kişinin yaşadıklarını başkalarıyla paylaşması, yazı ile dışa vurması ya da dans ederek veya şarkı söyleyerek sergilemesi, kritik olayları takip eden duygu ve düşünceler için birer çıkış yolu olmuştur. Bu şekilde, deneyim yasallaştırılmakta ve kişinin yaşadıklarını kavraması sağlanmaktadır.”

“En genel tanımıyla psikolojik bilgilendirme, katılımcıların son dönemlerde yaşadıkları stresli olayları tartışmak ve yaşadıkları bu deneyimleri çalışma sonrası yaşamlarına kaynaştırmak amacıyla bu kişileri cesaretlendiren bir ruh sağlığı müdahale tekniğidir (Armstrong ve Diğerleri 1998:34). Dyregrov (1999:2)'a göre ise psikolojik bilgilendirme; kişilerin travmatik bir durumu takip eden olayları, düşünceleri, izlenimleri ve tepkileri detaylı bir biçimde gözden geçirmeleri için düzenlenen bir grup toplantısıdır. “

“Bu süreç dört aşamayı içermektedir (Armstrong vd., 1998):

- Katılımcıların afet sonrası yardım çabaları boyunca yaşadıkları felaket olayını ve duygularını ortaya çıkartma yönünde desteklemek. Genel olarak afet olayları hakkında duygu ve düşüncelerin ifade edilmesini kolaylaştırmak.
- Tipik stres tepkileri hakkında katılımcıları eğitmenin yanı sıra, etkili mücadele stratejilerinin kullanımı ve bu stratejileri kullanmak için cesaretlendirmek.
- Katılımcıları kendi ev ve çevrelerine geri göndermeye hazırlık yaparken, çalışmalarındaki anlamlı, olumlu başarıları tartışmalarına imkan tanımak ve onları takdir etmek. ayede yaşama sevincinin desteklenmesi ve korunmasıdır.»